

“Les lletres que cantàvem als 70 continuen sent vigents”

Ton Rulló és un terç del Grup Coses, una banda folk-rock molt popular entre el jovent a finals dels setanta. Al costat de Miquel Estrada i Jordi Fàbregas, van escampar pels Països Catalans les seves cançons subtilment antifranquistes. Les emblemàtiques “Au, jovent”, “Nova oració del Pare Nostre”, “El campaner de Taüll” o “Goig en llaor de Felip V”. Trenta-cinc anys després, tornen amb més força que mai. Van inaugurar l’últim Festival Tradicionariu acompanyats de la Cobla Sant Jordi - Ciutat de Barcelona.

La inauguració del Tradicionariu amb la Cobla Sant Jordi és la culminació perfecta pel vostre retorn el 2014?

—Era tota una aposta, tant per a la Cobla com per a nosaltres. Va ser molt interessant perquè tots dos grups van sortir del gènere a què estem acostumats a tocar. La Cobla fan concerts i nosaltres fem cançons molt diferents. I la fusió sembla que va agradar molt.

—D'on sorgeix aquesta aliança?

—Un integrant de la Cobla, el Pep Moliner, ens va veure en un concert i va proposar de fer-ho al Jordi. I ens va interessar molt, pel repte i la novetat que representava. Vam posar fil a l'agulla, agafant un arranjador, el Xavi Guitó, perquè s'encarregués de fer tots els papers per la Cobla. Vam fer uns assajos i vam veure que la cosa pintava bé. I fins ara. Ells ja ho havien fet amb altres artistes com el Roger Mas.

—El 2014 va tornar als escenaris després de 35 anys. Quants concerts heu fet?

—Una vintena.

—Recordem els vostres orígens. Coses va sorgir als inicis dels 70, en una època convulsa, en què el franquisme feia les últimes passes, s'estava en plena Guerra Freda i al món triomfaven molts artistes folk.

—Es donen moltes històries. Hi ha la guerra del Vietnam, hi ha tot el movi-

El Grup Coses en una actuació el 1979.

ment hippie, que és més dels 60, però encara era present. Si mires imatges d'aquells anys veus que tots els joves van en corbata i *traje*, i ara, en corbata i *traje*, només hi van els que treballen al banc. Aquest canvi és el resultat d'aquella època.

—Com a influències destaquen Pink Floyd, Yes, King Crimson o Crosby, Stills, Nash and Young.

—I també un que es diu The Incredible String Band. El vam conèixer gràcies al Jaume Sisa, que és amic nostre. Diu: “Heu de conèixer aquesta gent, heu de conèixer aquesta gent!”. I són una passada! Hippies, amb uns flaviols i veus. Coses precioses. Ens va arribar el seu disc i l'escoltàvem bastant. I de la Cançó, el Quico ens va fer una mica de padrí. Ens va ajudar i

JUAN MIGUEL MORALES LOPEZ

El Grup Coses i la Cobla Sant Jordi. Ton Rulló és el primer per la dreta (assegut).

ens va fer molt costat. Una mica els nostres referents eren aquests. És el que escoltàvem i el que seguïem.

—**Com us vau conèixer?**

—Primer amb el Miquel. Jo vaig néixer a Tàrraga i als deu anys, per qüestió dels meus pares, ens vam traslladar a viure a Gironella, en una colònia tèxtil: a Viladomiu Nou. Allà vaig conèixer en Miquel i érem amics des de ben petits. Treballàvem, estudiàvem, jugàvem a bàsquet. Estàvem molt actius. Més endavant, a Manresa es va crear un grup de joves inspirat en els Setze Jutges, de l'Espinàs i la Maria del Mar Bonet. Ens dèiem La Roda, grup de cançó i poesia. Érem vuit o deu xicotets que uns recitaven poesia i els altres cantàvem. Actuàvem als centres parroquials. “Hola em dic Ton i aquest es diu Miquel i ara us cantarem una cançó contra la guerra del Vietnam”. Era molt maco.

—**Aquí coneixeu el Jordi...**

—En aquest grup. El Jordi cantava sol. Havia fet un disc amb cançons del *Jacques Brel*, i un dia ens va proposar de fer coses tots tres junts. Vam dir: “Provem-ho”. Ho vam provar. Collons! Semblava que petava. Ho anàvem assajant. Llavors vam pensar que havíem de posar-nos un nom. I vam dir La Tecla. Al principi això. Però no ens convenia. I buscant un altre nom: “quines coses...?”. Anàvem fent coses, coses. “Doncs Coses”. I aquest va ser el nostre nom. Ens vam traslladar a Barcelona a treballar i a estudiar. Per gravar el primer disc ens van fer anar a Madrid. Ens portaven en avió! Hòstia, no havia volat mai. Érem tres pagesets... A Barcelona vivíem junts, i ho fíem tot junts. Assajàvem al pis. Érem joves i amb empena.

—**Com us va acollir la crítica al principi?**

—O ens estimaven molt o quasi gens. Això és perquè estàvem una mi-

ca polititzats. Quan ets jove i estàs en contra del poder... Allà no hi havia ni PP ni PSOE ni hòsties. L'alternativa al règim era el PSUC. Però no era com ara. Allà anaves a la mani acollonit, perquè si t'enxampaven, et fíen una panadera... Vam fer el primer disc i vam vendre molt, molt, moltíssim. I la prova és que gairebé tothom, ara de gran, diu: “hosti, sí, jo el tinc”. Es devien forrar la companyia. Nosaltres no. Em sembla que només vam tenir per a l'entrada d'una furgoneta.

—**Vaja...**

—Després resulta que els drets discogràfics els va comprar la Warner. No el que serien drets d'autor i propietat intel·lectual. Però si volem reeditar el disc, hem d'encarregar-ho a la Warner.

—**I si hi ha nous discos continuareu treballant amb ells?**

—No, Vam dir: “què collons, la Warner. Ens el fabriquem nosaltres”. Amb una altra discogràfica d'aquí.

Nosaltres ja no estem per a gaires hòsties. Joestic prejubilat. De discos ja n'hem venut i el que fem ara és pel plaer de fer-ho i, entre cometes, com un servei al país.

—Sense cometes, home.

—Molta gent jove no sap qui som. Tot i que alguna vegada ens han sorprès. Per exemple, vam anar a les Borges Blanques a un festival que homenatjava el general Moragues. No estàvem sols, eh. També hi havia en Ramonet i en Pi de la Serra. Va acabar el concert, estàvem fent unes cerveses i es van acostar unes noies, que eren de Bigues i Riells, a saludar-nos. I els vam preguntar: “però és que estiuvegeu aquí?”. I van dir que no, que havien vingut expressament. “Us hem vist per internet i ens ha agradat molt”, deien. Vull dir que és maco que a la gent jove també els agradi, que s'hi interessin una mica.

—Teniu cançons que són atractives per a tots els públics. “La Cançó de la pagesa de Riner”, per exemple...

—Sí, és un txa-txa-txa. “La Galindaina”. Procurem fer un so fresc, acústic i cançons de tres minuts. I anar fent. Llenya. Nosaltres ens ho passem bé i sembla que la gent també.

—“La Galindaina” té una lletra un pèl forta per als temps que corrien. Com altres cançons del vostre repertori... Us en tallava moltes el poder polític?

—No, no. Eren molt burros elsensors. Molt, molt. Per exemple, en el cas de la cançó “Au, jovent”, que és un text del 1870 que diu “Via fora i vagin fora, causadors d'infinít mal”, o “aquells lladres, en partida, la collita ens van prenent” i tu anaves clarament per ells. Però no se n'adonaven.

—Com passa a la cançó d’“El Reiet”...

—Exacte. Deies reiet però en realitat volies dir un explotador, un cacic. Però si deies reiet passava. Si s'hagués dit cacic, ja ens ho haurien tallat. I la nostra gent ja ho entenien.

—Vau ser pioners en l'adaptació de Martí i Pol

—Sí. Un dia, a principis dels 70, devia ser 73, 74, ens va caure un llibret. “Collons, tu, està bé!”. Com que nosaltres havíem viscut a través dels nostres pares el rotillo de la fàbrica tèxtil i ell també, vam connectar de seguida.

Molt sovint anàvem a casa seva i ens deia: “Aviam, estic fent aquesta que encara no s'ha publicat. A veure què us sembla”. I per casualitat o pel que sigui vam ser els primers a musicar-lo. Després ho va fer en Llach, que tenia més popularitat, i ja està bé perquè gràcies a ell se li va donar més renom.

—De fet, “Au, jovent”, “El Reiet”, i altres, les llegeixes en clau actual i funcionen.

—I el “Cada Cop”, una cançó que no està gravada, que la vam fer quan érem molt jovenets. És curiós perquè hi ha un tros on diu: “Cada cop que el sol surt a l'horitzó crec que el dia nou està a prop”. El 9-N! Ho explicàvem als concerts, l'any passat: “Quan érem jovenets no podíem votar i vam fer una cançó d'això, i ara que ha vingut la democràcia tampoc podem votar i el dia nou, 9...”. I llavors la gent feia: “uee!”. Les casualitats...

—En aquesta nova etapa heu incorporat en Juanxe.

—Sí. Un personatge! Vam pensar que el nou grup fos una cosa reduï-

da, no tota l'estructura que portàvem abans. Perquè érem set dalt de l'escenari. I per ara ens trobàvem molt còmodes amb aquest format de només les veus i una mica d'harmonia. I llavors el Jordi va pensar en el Juanxe, que és un músic molt bo, que havia tocat amb el Serrat i amb els Oskorri. Toca violí, baix, guitarró, guitarra, canta. És una ganga de tio i molt bon paio, bon amic.

—I ara, què?

—Clar, hi ha les dues formacions: la de quatre, que som els Coses, i la de 16, que som els Coses i la Cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona. La idea és veure si podem fer algun altre concert amb ells, tot i que no és fàcil per la infraestructura que demana. Però tots estem disposats a fer-ho perquè vam quedar molt satisfets i volem que la gent ho senti. També hem d'esperar que comenci la temporada d'estiu, quan acostumen a sortir més *bolos*.

Guillem Serra Almansa

PREMI OCTUBRE JOAN FUSTER D'ASSAIG 2014

Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a **Facebook i Twitter**

Visita la nostra botiga virtual en www.tresiquatre.com